

Emberközpontú gazdaságetika

nappali és esti tagozatos hallgatók részére

Baritz Sarolta Laura OP

Tanegység leírása:

A tanegység a gazdaságetikát erényetikai szemléletbe helyezi, a gazdasági kérdéseket az Egyház társadalmi tanítása alapján közelíti meg. Ennek lényege, hogy az ember a gazdasági folyamatoknak nem passzív eszköze, hanem azok alanya, irányítója (vö. Laborem exercens enciklika), az emberközpontúság követelmény ebben a szemléletben. Miután az erényetikai gazdasági paradigma az embert jelöli meg a gazdasági folyamatok kiindulópontjának és végső céljának, a tantárgy először az ember járja körül a gazdaság szempontjából, a teológiai, filozófiai antropológia s a pszichológia segítségével. Majd felvázol egy olyan gazdasági modellt, amely az emberhez kötődő erkölcsi, etikai szférába ágyazódik be, vagyis a gazdaság meghatározója az erkölcs (s nem fordítva, mint ahogy azt a főáramú gazdaságetika szemlélete sugallja). Az erényetikai gazdasági modell történeti megjelenései is bemutatásra kerülnek, s gyakorlati példák is, alátámasztva a modell életképességét. A tárgy alapja Baritz Sarolta Laura: Háromdimenziós gazdaság. Lehet gazdálkodni erényetikai paradigmában, Kairosz, 2016 című könyve. A tantárgy második felében olyan, nem kifejezetten keresztény szerzők és modellek kerülnek bemutatásra, akik és amelyek hasonló szemléletben dolgozzák fel a gazdasági kérdéseket, s adnak választ a mai gazdasági problémákra. Ezek a példák alátámasztják az Egyház társadalmi tanításának életképességét, üzenetének egyetemességét. Végül teológiai, filozófiai és gazdaságetikai tételek bizonyítására kerül sor, egy empirikus kutatás matematikai, statisztikai feldolgozása eredményeinek szemléltetésével.

Kötelező irodalom:

Baritz, S. L.: Háromdimenziós gazdaság. Lehet gazdálkodni erényetikai paradigmában, Kairosz, 2016

Bruni – Zamagni: Civil gazdaság, hatékonyság, méltányosság, közjóllét. L'Harmattan, 2013, kijelölt részek

Ajánlott irodalom:

Antonio Genovesi: Értekezések a kereskedelemről, avagy a polgári gazdaságról, válogatott részletek, Kairosz, 2016

Alford – Naughton: Menedzsment, ha számít a hit, Kairosz, 2004

Tim Kasser: Az anyagiasság súlyos ára, Ursus Libris, 2005

David Oderberg: Moral Theology, a non-consequentialist approach, Blackwell Publishers, 2005

Kindler – Zsolnai: Etika a gazdaságban, Keraban, 1993

Igazságosság és Béke Pápai Tanácsa: Az üzleti vezető hivatása. Gondolatok, KÉRME egyesület, 2014

Nappali tagozat: 12 x 90 perces órák

1. A gazdaságetika fogalma
2. Az emberközpontúság magyarázata, Laborem exercens, Centesimus annus enciklikák
3. Ki az ember? teológiai, filozófiai antropológiai, pszichológiai megfontolások
4. Etikai alapok: erényetika és haszonelvűség, mint két meghatározó gazdasági paradigma.
Erényetika: Arisztotelész, mai szerzők (MacIntyre, McInerney, Oderberg)
Haszonelvűség: Mill, Bentham, ma: August von Hayek, Milton Friedman
5. A két paradigma összehasonlítása gazdasági téren (haszonelvű közgazdászok, haszonelvű (főáramú) közgazdaságtan, alternatív közgazdászok, alternatív közgazdaságtan)
6. Az antropológiai és etikai alapvetések után a gazdasági rend tárgyalása
7. Az erényetikai (háromdimenziós) gazdasági rend Aquinói Szent Tamás-i alapjai: a „jó”-k rendje és az értékhierarchia, értékek a gazdaságban
8. A háromdimenziós gazdaság modellje
9. Pénz és profit a két paradigmában. Uzsorás bankok vs. Monti di pieta
10. Az erényetikai gazdaság bűvópatakja az emberi gondolkodástörténetben: Platón, Arisztotelész, Aquinói Szent Tamás, Sienai Szent Bernardin, Firenzei Szent Antonin, skolasztika, itáliai civil gazdaság: Antonio Genovesi, Egyház társadalmi tanítása, szociális piacgazdaság, mai civil szféra: társadalmi vállalkozások, stb.
11. Nem keresztény szerzők bemutatása, akik a háromdimenzióshoz hasonló gazdasági modellben gondolkodnak, paradigmaváltást hirdetnek a gazdaságban
12. Az eddig tárgyalt teológiai, etikai, filozófiai állítások bizonyítása egy empirikus kutatás eredményeinek bemutatásával.

Esti tagozat: 4x90 perces órák

1. Az emberközpontú gazdaság logikája és antropológiai alapjai
2. Az emberközpontú gazdaság etikai alapjai
3. A háromdimenziós gazdasági rend és modell
4. A háromdimenziós modellhez hasonló, nem keresztény gazdasági szerzők bemutatása, a modell állításainak bizonyítása egy empirikus kutatás eredményeivel.

Követelmény: kollokvium

Baritz Sarolta Laura OP